

тодологічні основи обробки та узагальнення інформації при застосуванні аудиторських комп'ютерних програм; визначити загальні основні принципи формування та використання комп'ютерних аудиторських програм; при визначенні аудиторського ризику застосовувати факторну модель.

УДК 005.935

Ганна Булкот,
к.е.н., доцент кафедри аудиту,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ І ОПТИМІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРЬСЬКОГО КОНТРОЛЮ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ РИЗИКІВ

Внутрішньогосподарський контроль є невід'ємним елементом системи управління підприємством. Внутрішньогосподарський контроль — це сукупність організаційних, управлінських і методичних рішень, прийнятих керівництвом економічного суб'єкта в якості засобів для впорядкованого і ефективного ведення господарської діяльності. Засоби контролю розуміються як складові частини системи внутрішньогосподарського контролю, встановлені керівництвом економічного суб'єкта на окремих напрямках і ділянках господарської діяльності для забезпечення надійного і ефективного його управління. Отже, зниження ефективності контрольних заходів і системи контролю у цілому негайно позначиться на якості і результативності управлінської діяльності. Практичні дії керівництва підприємства спрямовані на встановлення і підтримку ефективного рівня системи внутрішньогосподарського контролю на підприємстві. Тому, правильно оцінити ефективність системи внутрішньогосподарського контролю можна з позиції оцінки впливу на фінансові ризики, що визначають суми збитків на підприємстві. Система внутрішньогосподарського контролю виступає у ролі своєрідного бар'єру, що забезпечує зниження збитку від настання ризикової події.

Перш ніж приступити до оцінки ефективності і дієвості системи контролю на ризики підприємства, необхідно виділити в особливу категорію поняття ризику в самій системі внутрішньогосподарського контролю. Вміння передбачати ризики, пов'язані із здійсненням контрольної діяльності, правильно встановити їх

гранично допустимий рівень, визначити напрями по нейтралізації є запорукою ефективності системи внутрішньогосподарського контролю.

При розгляді питання ризику в системі внутрішньогосподарського контролю необхідно звернутися до визначення поняття ризику в економіці. На сьогодні немає однозначного розуміння суті ризику. Це пояснюється, зокрема, багатоаспектністю цього явища. Крім того, ризик — це складне явище, що має безліч неспівпадаючих, а іноді протилежних реальних основ. Це обумовлює можливість існування кількох визначень понять ризику з різних точок зору.

1. Ризик — потенційна, чисельно виміряна можливість втрати.
2. Ризик — можливість виникнення втрат, збитків, недонадходжень планованих доходів.
3. Ризик — це невизначеність наших фінансових результатів у майбутньому.
4. Ризик — це вірогідність втрати цінностей у результаті діяльності, якщо обставини і умови проведення діяльності мінятимуться у напрямі, відмінному від передбаченого планами і розрахунками.

Статистики уточнюють: ризик — це вірогідність настання визначеної негативної події. Ризик нерозривно пов'язаний з діяльністю будь-якого підприємства, детальний список ризиків певного підприємства — це справа конкретна, і тільки дослідження може привести до створення такого списку. В економічній літературі зустрічаються найрізноманітніші класифікації ризиків, усе залежить від того, який аспект ризикових ситуацій і ризикової діяльності розглядається. Яке б визначення ми не прийняли, ризик включає, принаймні, чотири елементи.

1. Невизначеність події. Ризик існує тільки тоді, коли можлива багато варіантність розвитку подій. Невизначеність припускає наявність чинників, при яких результати дій не є детермінованими, а міра можливого впливу цих чинників на результати невідома; наприклад це неповнота або неточність інформації. Природа невизначеності може бути класифікована досить широко, це пов'язано з тим, що господарські суб'єкти в процесі свого функціонування випробовують залежність від ряду факторів.

2. Вірогідність — це, на нашу думку, другий чинник, що лежить в основі будь-якої ризикової події. Вірогідність — можливість отримання певного результату. Вірогідністю події є певне число, яке тим більше, чим більше можлива подія. Очевидно, що вірогіднішою вважається та подія, яка відбувається частіше. Таким чином, у першу чергу поняття вірогідності пов'язане з досвідченим, практичним поняттям частоти події.

3. Втрати. Хоч би один результат має бути небажаним. Втрата — це неумисне скорочення вартості в результаті реалізації небезпеки.

4. Небайдужість. Ризик повинен зачіпати певну особу або організацію, які прагнули не допустити небажаного для них наслідку.

Дуже тісно з поняттям ризику пов'язано поняття «ризикова діяльність», яка схильна до ризику. Цей термін необхідно розглянути, оскільки ризик не існує поза діяльністю, поза процесами, що відбуваються на підприємстві. Ризики супроводжуються усіма процесами, які здійснюються на підприємстві, незалежно від того чи є вони активними або пасивними. Знаходячись в умовах невизначеності керівництву усього підприємства і окремих служб доводиться приймати рішення, вірогідність успішної реалізації яких залежить від безлічі чинників, що впливають на підприємство усередині і ззовні. Враховуючи подібний підхід можна виділити такі поняття, як «суб'єкт ризику» і «об'єкт ризику». Під суб'єктом слід розуміти конкретних осіб або колектив, що приймають рішення про вибір тієї або іншої альтернативи, пов'язаної з діяльністю підприємства. Відповідно під об'єктом ризику розуміється ресурс, зміна якого можлива у разі виникнення ризикової ситуації.

Отже, узагальнюючи усе викладене, можна зробити висновок, що кожна організація, зрозуміло має свої, унікальні ризикові передумови, але усі вони мають щось фундаментально загальне. Цьому загальному відповідає і загальний каркас ризикових експозицій, визначивши який ми зможемо проаналізувати типологію ризиків для окремого підприємства або окремої структури усередині підприємства.

УДК 336.1: 657.6

Олена Буркаль-Скорик,
аспірант,

ДННУ «Академія фінансового управління»

СТВОРЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ АУДИТОРСЬКОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ: РЕФОРМУВАННЯ ЧИ ЗМІНА ВИВІСКИ?

У жовтні 2015 року за ініціативи Міністерства фінансів України Уряд схвалив розпорядження, у відповідності з яким Державна аудиторська служба України (далі — ДАС) виконуватиме